

memo

Aan Gemeente Ooststellingwerf
C.C. Enit Scholtens
Van Margreet Jongema
Telefoonnummer 06 245 777 38
E-mail m.jongema@natuurmonumenten.nl
Datum 3 feb 2025
Ons kenmerk 20240212 - 110364.103
Onderwerp Ecologie monitoring wegafsluiting Fochteloërveen

T (033) 479 70 00
www.natuurmonumenten.nl

IBAN NL 58 INGB 0666 0285 24
BIC INGBNL2A

KvK nr. 40516730

Samenvatting

Ecologische monitoring wegafsluiting Fochteloërveenweg 2024. (wegslachtoffers)

De Fochteloërveenweg loopt op de grens van het Natura 2000-gebied Fochteloërveen en steekt een kilometer dwars door het Kleine Veen. Het verkeer op de Fochteloërveenweg zorgt jaarlijks voor grote aantallen slachtoffers, waaronder zwaar beschermde en zeldzame dieren. Vooral onder de kwetsbare reptielen zijn de aantallen slachtoffers hoog..

Op 1 november 2023 is een deel van de Fochteloërveenweg afgesloten voor doorgaand autoverkeer. Natuurmonumenten wil graag weten wat het effect is van deze afsluiting op de wegslachtoffers. Het veldwerk in 2023-2025 wordt uitgevoerd door J. Mulder. De eerste telperiode (nulmeting) liep van april tot november 2023. De weg was destijds nog open voor doorgaand verkeer. Voor u ligt de samenvatting van metingen in 2024. In 2025 worden de metingen wederom gedaan, waarna een eindrapportage met een analyse van 2023-2025 volgt in 2026.

Methode onderzoek

Het tracé aan de Fochteloërveenweg wordt door één persoon geteld. Bezoeken zijn gepland in de periode, en op het tijdstip dat reptielen actief zijn. Tellingen worden dagelijks in de namiddag gedaan op de fiets van april tot november. Tijdens de fietstocht wordt het asfalt en de berm afgespeurd op slachtoffers. Bij slecht weer, andere verplichtingen of vakantie is niet geteld. In tabel 1 staat het aantal teldagen (fietstochten) per maand.

Maand	april*	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	Totaal:
Teldagen	16	31	27	29	31	28	28	190

Tabel 1. Aantal teldagen per maand in de periode april-november 2024

Het onderzoek naar wegslachtoffers op de Fochteloërveenweg is gericht op reptielen, zoogdieren en vogels. Amfibieën zijn buiten de telling gelaten, omdat dit te veel tijd vergt, vanwege de soms grote aantallen slachtoffers (tot vele honderden per dag) die vallen tijdens de trek van en naar het overwinteringsgebied. Er is een uitzondering gemaakt voor boomkikker en kleine watersalamander. Van de soorten is waar mogelijk het geslacht en de leeftijd bepaald. Na de vondst en het noteren van de gegevens zijn slachtoffers van de weg gehaald om dubbeltellingen uit te sluiten.

Resultaten 2024

Tijdens de fietstochten van Mulder zijn 30 wegslachtoffers gevonden in 2024. (zie tabel 3) Het gaat om 1 soort zoogdier, 2 soorten vogels en 4 soorten reptielen. Naast de bijna dagelijkse tellingen van Mulder, zijn er wegslachtoffers bij hem gemeld of afgeleverd door mede bezoekers van de Fochteloërveenweg en bewoners uit de omgeving. Niet alle slachtoffers zijn gevonden want een deel kruipt gewond weg of is opgegeten of weggesleept door predatoren zowel overdag als 's nachts. In tabel 3 staan de wegslachtoffers op de Fochteloërveenweg in de periode 1 maart – 31 oktober 2024. Soorten van de Rode Lijst zijn rood gekleurd in de tabel.

	traject:	3A	3B	3C	4	5	6A	6B	Totaal:
soort:									
aardmuis								1	1
pimpelmees							1		1
spreeuw							1		1
hazelworm						1			1
gladde slang						1			1
ringslang		4	3	3	4	7	3		24
adder					1				1
totaal traject		4	3	3	5	9	5	1	30

Tabel 3. Overzicht wegslachtoffers Fochteloërveenweg in 2024.

Rode Lijst

Tussen de wegslachtoffers zitten vier soorten reptielen die op de Rode lijst staan: hazelworm, gladde slang, ringslang en adder. Een Rode lijst geeft een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken. In Nederland beschouwt het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het opstellen van Rode Lijsten als een invulling van de Conventie van Bern, het verdrag over het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa.